

semkaj nekateri tujci, polhrvati, Cehi in Kranjci, kateri si domišljajojo, to vasico oziroma nje prebivalce, kakor tudi vso slovensko severno Pohorje podjarmiti, prebivalstvo v zagrijene panslavistične pravke spreobrniti, jih potem posrbiti, konečno pa vse kar je napredno-nemškega takoj pohrustati in uničiti. V to smer sklicali so leta 1908 v Ribnico nekaj političnih shodov, v katerih so vse mogoče in nemogoče budalosti, vendar le z nekolikim uspehom sklepal in kovali. Kakor mora pri vsaki taki stvari biti en voditelj, tako je tudi tukaj bil eden izvoljen ter takoj prevzel to častno mesto in to je tisti „Heinrich“ ki je postal „Henrik“ in odločil svojo prej vseskozi „nemško“, sedaj z prejimenovanjem imenom „Henrik“ okinčano goštino tem panslavistom kot „narodni dom“ vulgo „gostilna pri srbskem kraljeviču“, „Gasthaus zum serbischen Kronprinzen“. K temu dejstvo zapeljal ga je baje tamošnji tujec kutar rodom Čeh in mu predbacival, kako imenitno se bodo v tem novem tempelnju imeli častilci srbskega prestolonaslednika „Jurčeka in Revolverpeterca“. Hipoma je bil ta „konak“ izgotovljen in sedaj na vse kriplje na delo. Kakor se spomladi muhe in mrčes hipoma zaplodijo in valijo, tako so se tudi tukaj z agitacijo tega tujca „kutara“ k temu gnezdu vseskozi častiti in vredni udje mladeniči kar hipoma valili in evo jih: Predsednik konaka, kutar, njega namestnik grozovito zagriženi „medicinae praticus“ s svojo hudo vito zagrizeno kranjsko-srbsko-nacionalno madamo blaženo zakonsko polovico, vicenamestnik gospodine „Henrik“, svetovalci: Urbanc in Koper s Krätenbacha in Lipuš iz Ribnice; odborniki glasovodja in najemnik konaka Strle in Stručnik, Krajnca; tajni svetovalci: Pahernik, Lenarčič, Zapečnik, Dornik; dvorni svetnik: Lipoš; njega namestnik: neki Jože Strbanel in Kogelnik. Imenil dosedanjega delokroga tega zavoda: 1) 4. vinotoka 1908 zborovanje v občinski hiši v Ribnici pod sklicateljem Dornika, kateremu zborovanju na ljubo naj bi ljudstvo vse kaj živi nemškega in naprednega z bojkotom uničilo; b) lopovske napade in dogodek na Kranjskem in v Ljubljani v septembra odobravljalo; c) po zborovanju v Ribnici pred nemškim hišami demonstralo in vse nemške napise odstranilo, (nekateri napisi so že poslovenili, seveda siloma). 2) Listopad 1908. a) izvabljenje enega kranjskega gostilničarja-trgovca v Ribnico, da bi pohrystal vse naprednjake-Nemce; b) vsočasno dozdajno agitiranje za bojkot proti naprednim in Nemcem; c) ustanovljenje nekega „sokolskega društva“; d) sklep za zdanje „sokolskega doma“ vulgo srbsko-panslavistični „falkenvereinhaus“ na Dornikovi ravni (društvo so sicer že ustavili in fehtarijo vse povsod podpore). Tako zapazimo vendarle, da se ta panslavistična druhal polagoma giba in vzdiga kakor smrdljivi zmaj z brloga, ter tudi kaže vso svojo omiko in kulturo, ker namreč vsačega kdor v dotiku pride in le eno besedico nemško ali za nemško stranko izpregovori imenuje „nemčur in nemškutar“. Da bolje spoznamo to gnezdo in nje zaledo, pokukamo nekoliko v konak ali gostilno k srbskemu prestolonasledniku k našemu Henriku. Tukaj bomo takoj opazili kulturo nekega zelo zagriženega pravka ki sluša na ime „Koper iz Krätenbach“. Le ta je brez vsega vzoka imenoval v konaku nekatere št. Jančane nemčurje, št. Janž pa solzno dolino (Jammertal) ter celo na praznik sv. trijeh kraljev in na zvečenco (svečnico) nas sprejemal z najgršimi napadi in nam grozil s pretepotom. Ta Koper ter njegov sosed Urbanc s svojimi najizobražnejšimi zagriženimi frajlam hočeta tudi v Krätenbach-Legnu in v Jančemvrhu vse napredne gostilne in trgovine z bojkotom uničiti, oj vi ubogi reweži premlista raje, kaka bebeca sta bila pred nekoliko decenijami. Tudi naš kutar kaže neko čudno kulturo, ne vemo se mu li sanja, da je že postal srbski prestolonaslednik Jurčec, ker je namreč nedavno prišelči iz konaka držal v levici svečilnico v desnici pa nabit samokres (revolver) ril z obrazom sneg ter tam s svojim telesom risal neprostovoljno nekatere čudne podobice. Mi vam toraj čestitamo k vašim dosedanjim na predkom z gesлом, da vam velevamo: vsa vaša in vaših sokolov kultura spada tja med vaše bratce kraljemorilce, cigane in ovčje tatove, ter da tudi vi vsi s vso vašo zaledo smete takoj

odriniti tja k vašemu vam takoj ljubečemu revolverkraljeviču Jurčku, saj že niti žaba ne bode vam za slovo zaregljala in vam že odločno povemo, da nas nikakor in nikoli ne boste dobili na vaše smrdljive limanice, ker mi smo in ostremo pohorski rojaki zvesti Avstriji in neodvisni naprednjaki! Ste li nas razumeli? Na svetjenje v konaku pri srbskem Henriku!!!

Janž iz št. Janža.

Od sv. Jerdete pri Laškem trgu. Pri nas smo imeli pretečeni adventni čas „sv. misijon“, kajti naš župnik Robert Vaclavik je rekel, da ga je že zlo potreba. To potrebo je pa menda on sam pri sebi najbolj čutil, ker v resnicu je že čas, da bi se on sam najprej poboljšal, kajti ta človek ne da miru, zdaj vjeda tega, zdaj onega. Pa nič, čisto nič se ni poboljšal. Sklical je toraj misijon zastonj. Pred gotovimi lažmi in obrekovanjem ni nobeden človek varen, naj si bo uslužbenec, kmet ali gospod, dekla ali gospodinja, pri vsakem se najde naj si bo še tako droben prah v očeh, a pri sebi bruna ne čuti. On tudi ne pozna nobene uradne tajnosti. Ako dobi od raznih uradov kako naročilo krstnega lista, kajti naši fantje so po širokem svetu kot rudarji razškopljeni, že gre okoli dopovedavat, da mora zavoljo tega ali tega „nekaj odpisati“, ker je tisti to in to „hudoobjo“ naredil. Tako mnogokrat stariše čisto po nedolžno žali. Ja, pa kaj, ko bi samo resnico povedal, domišljuje si zraven laži, kvante in opravljanje, same da ljudi žali. Tukaj je že nekaj ljudi, ki nočejo več k njemu v cerkev hoditi. Eden naših fantov, sin ubogih kočarjev je zgubil kot rudar v delu pri trboveljskem premogokopu, v zadnjem adventnem času svojo nogo. Kaj stori naš župnik Vaclavik? Vi, boljši ljudje, bralci „Štajerca“ porečete: obžaloval ga je, stariše in sina. A motite se. Da, Vi in z vami večina ljudi bi tako storili, pa on ne. — V prvih urih, ko je potem v našo šolo zaradi poduka krščanskega nauka prišel, je zbranim šolarjem dopovedal, da je omenjenega fanta s tem Bog kaznoval, ker ni „k sv. misijonu“ prišel. — Prihodno nedeljo potem je pa očitno v cerkvi s pričnike ravnotak ponavljal in že takoj žalostne nesrečne in obupane stariše v sreču suval. Res ubogi oče in mati! Tako dela ta gospod. On nam prepoveduje „Štajerca“ brati, brani zaničuje nemški jezik in nam hujskajočega lažnivega „Sl. Gospodarja“ vsljuje. Mi šentjederski fantje, pa tudi možje bi pa radi vsi nemško znali, kajti vsaka beseda, katero smo se v šoli naučili, nam pride zdaj prav. Hvaležni smo zato našemu nekdanjnemu dobremu učitelju, katerega ne bomo nikdar pozabili. Pa tudi dobivamo „Štajerca“ od naših sosedov in ga prav radi prebiramo. Našemu župniku Vaclaviku pa svetujemo mir. Ako ne, popisali še bomo potevem v eliko o njem. Zdaj, ko bo to bral, bo zopet po nas in po tebi, dragi prijatelj „Štajerc“ na pričnici odrhal, vpil in ropotal, a mi se mu bomo smeiali. Ako bo pa naš župnik v „Slov. Gospodarju“ zopet kaj zavijal, odgovorili mu bomo radi.

Sentjedercani. **Vel. Pireša v Galiciji!** Vem, da se bo čudno zdelo g. uredniku, da sliši iz naše gorske vasi kaj, kar še menda ni bilo. In še zdaj bi se to ne zgodilo, da imamo nekaj smeha vrednega. Naše selo je namreč zmožno treh „samic“, katere so se namenile o veliki noči od nog do glave zaviti v plavi žamet, češ potem bo menda ja prišel. Pa ne vem, revice, če bo kaj. Jaz Vam pač kar povem, da se zastonj topite v rajske sladkih nadah. Uverjene smete biti, da se ne gleda samo na oblike ampak na obnašanje in značajnost; ker ste pa v tem oziru še tako v temi, opozarjam vas, da ne bo žamet dosti pripomogel. Tedaj na veselo svidenje! „Blaužametne“, na veliko noč!

Velenje. Preljubi „Štajere“! Pred par leti je vladal tukaj prav lep mir, zdaj pa prične zopet boj. V „Straži“ so bili celo najmirnejši in najrevnejši obrtniki, ki z težkim trudem za svojo veliko družino skrbijo, napadeni in bojkotirani. Ta družba napadalcev se rekrutira gotovo iz onega kroga komaj otroškim čevljem odraščenih gospodičen, ki delajo z mladenici prav lepe ksefte in stanujejo v eni hiši. Nasprotniki naši naj se torej spominjajo, kdo se peča s kuplerijo; drugače bomo jasneje govorili. To-rej, gospod „baumeister“, pozor! Nekaterim ljudem je pač dušno pastirstvo deveta brig-a;

glavna stvar pa jim je hiša, v kateri žita so Gore poštene ljudi, ki imajo za družino skrbetrašajte Tuškovati. Ali se trese morda že kaplanja? kih planine morda organist na poti? Za danes dovoljni Stajnam pa bodeš še zanaprej hotel škodljiv v službam s tvojimi časopisi kruh jemati, paučil. Prof bodoemo pa povedali, kdo je kriv, detel, da uče peša? Kje so pravzaprav tvoji predstavnik Levstik? Ali res tudi v Mariboru ni nobene piki prozi? Kaj se pravi fehtati celo v sosedni fari? Iz časov re gospod, spominjaj se, katerega Boga žije se v veri zastopati!

Lešenice. Znani jeseniški klerikalni knolitvne biant se je že v pobožnemu „Slovencu“ kanskim knzoper novo pevsko društvo „Sava“. Tučem podaril slovensko delavsko izobraževalno društvo, Trub je leta 1904 ustanovil naš g. Pongratz. Pač pri vje je to društvo v najhujši vročini zmrzluše napajajo kar lepo tih obrež, on kateri je rečemške ved bil prvi liberalec „Lucifer!“ — na to si podporo pobožni mož sam zvezal z prvim jesenito dajal najhujšim liberalcom! — Ali tak mož le beta potem dregati društvo, katero je prosti erism ošljena? — Jeseniški hudi župnik Janež Aših do kovec nas v kratkem za vedno zapusti, odpovemo, je za faro Križe pri Terčiču, Radovljico esnične beškof Anton Bonaventura dal laufpos. Fraj. 50. let v Križah pa že danes čestitamo k zgodnjemu bnovemu dušnemu pastirju! Zapusčeni bošenski vodniški liberalci, kajti župnik Janež Zabukoviči! Mi dosedaj nihjni odgovorni politični Hambra Siromaki si pač ne bodo kmalo pridobili našega list kega fajmoštra. Že drugi jim jo je popolnil v a je bil ložki župnik Šinkovec in drugi predsednik kovec, ako tretji pride na „ec“ je gotovrega je nihjni! — Zabukovcu je tudi na poslu zborni bolebni „Smukov Janez“ ker v njegovem gasemu vlažajajo socijalni demokrati. Narbolje je že prejeda da je Zabukovcu sam kot občinski neolikanci ni gospodar podelil gostilni koncesijo pri Janežu. V dvi Mi smo takrat odločno nastopili proti tistemu so značilvi, a c. kr. okrajno glavarstvo v Radovljicah jih na podlagi klerikalnega poročila, odbilo naskriva zara test! — Sedaj pa nima usmiljenja filogodek, i Zabukovc z revnim „Smukovcem Janežem“ in To ni lepo, saj previdi da „Smukov Janež“ ni more v od osterije živeti, tudi njega gasnjil nam proga bi bila raj kaj drugega kot „bit“ odgovor. Mladi kaplanče se tudi vedno vsaja in mitakor, dol našemu društvu. Ne bodoemo se s tem mdržavnim zl sprekali, preveliko čast bi mu skazali lanc av sledica bi bila, da on kmalo postane „fanfoli“ z nji na Kranjskem. Škoda za črnilo in papirarnega ito si naj zapomni, veliko jih je bilo žrata v cesanij na Jesenice, a malo, malo, jihilo, nego izbranij! — Amen!

Novice.

Kje je vir zla? Kranjski pisatelj tam ag Deschmann je pisal l. 1861 slovensku hajusku telju Valentiu Zarniku pismo, katerega ribja*. Na velja pač že danes. Omenimo, da je bil arotto z vemann takrat eden najboljših slovenskih celo nteljev na Kranjskem, ki je poznal nizvani čes takratne razmere in je bil splošno spajajo javne. V dotočnem pismu beremo dobesedno: „... Da bomo (Sloveni) sami sebe spoznali, če sgiodlo v spokorili, če se bomo zavedli, da ne neramno posa na, temveč naša lenoba, naša farška pa gradili, nost in pohlevnost, naše črtanje vsake zri vsemu pravične kritike, naša zaljubljenost vasi prvaš blače, v kranjske oštarje in v pjančevalniku kako apatija za javne reči, naša tesnosročestvimi veprazna baharija, naša požljivost po razjuni in kavsanju, naša surovost so poglaviti vztari prego ne napredujemo; če bomo k temu sruješ, in p enkrat prišli, takrat bomo še le v resensko lju bodni postali. Do tiste dobe pa po sveteljavi opečenemu Slovencu le nemška in svoje ci p ravo pot napredovanja pokimore. Ruski profesor Gregorovič, iz zadnjikrat v Ljubljani, je rekel, da na Občins imajo sledeči pregovor: „Kdor hoče diveda s popasti, mora francoski jezik znati“. Ravnili sami je pri nas z nemščino. Velikane slavtsch, F. I duha Kopitarja, Dolinarja, Vego, Cojza, L. Reberha omika na visoko stopnjo pripeljala. Najv. Svobod može slovenskega naroda, vrlji Gorenjci, Wretsch no visoko cenijo in svoje sinove na Goranji župljajo, da se nemško nauče, in kdo kolaritsch,

da so Gorenji polutani? da so zvrženci? Po-
prašuje Tuška, kaj je naupošteni Šest v bohinjskih planinah o nemščini govoril. On je celo na gornji Štajer s svojim fantom romal da ga je tam v službo spravil, kjer bi se fant nemški nandil. Profesor Petrucci je meni mnogokrat rekel, da učenci, ki so v slovenščini prvaki bili, kakor Levstik, Valjavec itd. so se tudi v nemški prozri najbolj odlikovali. Slovenskim farjem od časov reformacije sem nobeden ni branil, da se so v verskih zadevah slovenščine posluževali, nemščina se v to reč ni nikakor vtikal. In kaj so oni ti dolgi čas na dan spravili? Kvečemu molitvine bukvice, ki so kot mušice proti velikanskim knjigam, katere so reformatorji Slovencem podarili. Bohorič, učenec slavnega Melanchtona, Trubar in Dalmatin so na nemških učniščih pri virih modrosti in učenosti svoje žejne duše napajali. Vrmili so se domov s krepotjo nemške vednosti; prvi so Slovencem pisali in s podporo nemških knezov slovenske knjige na svito dajali. Torej glejte, kako ne umno je blebetanje zoper nemščino, po katerisimo vendar edino luč v temnih časih do bivali. Ako se nemščini popolnoma odpovemo, bomo kmalu zapadli." — Te zlate, resnične besede je zapisal Deschmann pred skoraj 50 leti. In danes se ravno tako razčinja "neumno blebetanje" proti nemščini! Res, slovenski voditelji se v 50 letih niso nicesar pručili.

Hamba! Poročali smo že v zadnji številki našega lista o nezaslišanem dogodku, ki se je izvršil avstrijski državni zbornici. Starostni predsednik Prade je imel nameč nagovor, katerega je končal s "hoch"-klicom na cesarja. Vaš zbornica je to pozdravila in zaklical sivo-lasemu vladaru svoj "hoch". Socialni demokrati so že preje dvorano zapustili, ker se kot republikanci niso hoteli udeležiti te patriotične izjave. V dvorani ostali pa so češki radikalci, kateri so znani kot najočitnejši veleizdajalci in od katerih jih tudi že mnogo stoji v sodniški preiskavi zaradi veleizdaje. In zgodil se je nečuvani dogodek, kakor se menda še v nobenem parlamentu in tudi še nikdar v avstrijski državni zbornici ni doigral. Eden čeških radikalcev je zavpli nameč na "hoch"-klice cesarju takoreč kot odgovor "hamba". Ta beseda pomeni toliko kakor "doli", ali pa "proč z njim". V avstrijski državni zbornici je torej zaklical avstrijski poslanec avstrijskemu cesarju "proč z njim" ali "doli z njim" ... V vsaki drugi zbornici bi ne-sramnega hujščaka prijeli za ušesa v vrgli skozi vrata v cestni jarek. Pri nas se ni družega zgodilo, nego da so nemški poslanci ogorčeno zavplili: "Sramota, veleizdajalci!" ... Z bengalično ljujo osvetljuje ta nezaslišani slučaj politiko in mišljene čeških radikalcev. Najprve je romal voda teh ljudi, poslanec Kloufač, po Srbskem in tam agitiral proti Avstriji. Potem je vpila na hujščana množica v Pragi in Ljubljani, živio Srbi. Nadalje je odkrila policija v Pragi pravo zaroto z veleizdajalskimi cilji, ki se je razširjevala celo med vojaštvom. In zdaj pljujejo ti podivjani češki radikalci po starčku-cesarju in se upajo javno pred vsemi svetom vladarja sramotiti ... Daleč, res daleč smo prišli! Kaj bi se zgodilo v blaženi Rusiji, ako bi kdo tako nesramno postopal? Mislimo, da bi zanj niti visilic ne gradili, temveč obesili bi ga na prvo drevo. Pri vsemu temu pa je za nas eno zanimivo: naši prvaški poslanci, in sicer ravno tako klerikalni kakor liberalni, so v tesni zvezzi s temi češkimi veleizdajalci, sedijo v enem klubu z njimi in jim sledijo skozi drn in strn. Neki stari pregovor pa pravi: "Povej mi, s kom občuješ, in povedal ti budem, kdo da si" ... Slovensko ljudstvo pa se pač ne bode dajalo zapeljavati od takih ljudij, ki iščejo svojo zaslombu in svoje cilje v Petersburgu ali v Belogradu ...

Iz Spodnje-Štajerskega.

Občinske volitve v Konjicah so končale sedmico s popolno zmago naprednjakov. Izvoljeni so bili sami naprednjaki i. s. gospodje: L. Lauritsch, F. Kupnik, K. Wesenschegg, A. Sutter, M. Rebernag, J. Senizza, H. Zotte, O. Urban, W. Svoboda, dr. A. Kadischnigg, A. Prettner, H. Wretschko, F. Klemen, F. Kowatsch (dosejanji župan), H. Baumann, F. Popolschegg, M. Kekaritsch, G. Hasenbichl. Prvaki so na celi črti

propadli in zapomnili si bodejo ta poraz pač tudi za bodočnost. Vso nasprotno agitacijo je vodil itak znani župniški vikar M. Žičkar; pomagal mu je slavni ustanovitelj klerikalne posojilnice, katehet V. Preglaj. Ta dva črna gospoda sta se celo združila z nekim človekom, ki je bil sicer svoj čas član raznih nemških društev, ki pa je sodniško znan kot denuncijant in renegat in katerega so celo "liberalni" prvaki iz svojega "narodnega doma" nagnali. Ta gospod se je sicer opelkal in bode baje kmalu od Konjic slovo vzel ... Vso hujskanje in vsa prvaška gonja pa ni pomagala. Volilci niso šli na lim srbskih prijateljev. Med prebivalstvom vlažno veliko veselje nad zmago. V gostilni g. Urbana so praznovali naprednjaki zmago. Veselje je bilo pri temu videti, kako se bratijo in dobro razumejo tržani in pošteni kmetje. Čast na prednjim volilcem, ki so rešili trg Konjice pred črno-prvaško vlado. Ne udajmo se in nikdo nas ne bode premagal. Novi odbor pa naj pridno dela v gospodarski pravici občine.

Občinske volitve v trgu Konjicah so se, kakor se nam piše, vršile pretekli teden. V vseh treh razredih je zmagala napredna stranka ali, kakor jo konjiški Slovenci imenujejo, "nemškatarska" stranka. Vkljub velikemu letanju in agitiranju naših čednih kaplančkov in okoliškega Sibanca, kateri so ponoči in dnčevi letali okoli in prigovarjali volilcev naj volijo z njimi, da bodo "Slovenci" dobili tržko občino v svoje roke, se niso pametni možje pustili pregovoriti od teh črno-suknežev in farskih podrepnikov. Čeravno so ti primi gospodeki noči in dneve letali okoli in še svojo štrežajko naganjali okoli, naj tudi ona gre agitirat za njihovo stranko, vendar so komaj v tretjem razredu 32 glasov dobili; napredna stranka pa 152 glasov. V drugem in prvem razredu pa kar k volitvi niso prišli, ker so se sramovali ti združeni klerikalci in liberalci, ki se tak hitro združijo pri volitvah in si v "narodnem domu" roke stiskujejo, drugače pa si hočejo oči izpraskati. Zatorej ves trud zastonj, ki sta ga imela kaplančka! — Pa če je tukaj kakšen bolnik za spreviditi s sv. sakramenti, takrat pa godnjasta ta sveta gospodka (pardon: politična hočemo reči), ker jima je politika več kakor vse druge verske zadeve. Takšnih slučajev bi lahko več našeli, pa danes omenimo samo ednega. Pred kratkim si je tukaj v Bezenski občini po nesreči zastrupil kri nek pošten kmet po domače Beznik in je par dni pred smrtno poslal enega moža po duhovnika, da ga sprevidi z sv. sakramenti. Oh, takrat je bilo kaplanu Viki. Pregleju hudo storit teh par stopinj pičle pol ure in je zmerjal v cerkvi tega moža, ki se je sramoval, kakor je potem sam izrekel, da ne gre več nobenega prošit za spoved. In dosti takšnih slučajev se je že zgodilo, pa danes jih bomo zamolčali, pač pa vaju budem drugokrat bolj ojstro pokrtačili, če se ne poboljšata. Vzeli budem najočitnejšo krtačo, da vama vajne suknje očistimo. — Opazovalec.

Nemško posojilno in hranilno društvo v Konjicah je nakupilo nekdaj Kotzbeckovo hišo. S tem se je napravilo zopet debelo črto skozi prvaške račune. Tako hitro ne bodejo veleizdajalski prvaki dobili trg in okraj Konjice v svoje roke. Hvala Bogu, da je še dovolj zavednih mož, ki se ne pustijo zapeljavati v nesrečno politiko prvaštva.

V zgornji Pulskavi so zmagali pri zadnjih občinskih volitvah prvaški klerikalci. Na kakšen način, o temu budem še govorili. Kaplan se je pri agitaciji tako hudo prehladil, da niti maše ni mogel brati. Videli budem, kako morejo pravki z občinskimi denarji gospodariti!

Iz Velenja se nam poroča: Dosedanje dobro sporazumljene med Nemci in Slovenci moti nekaj mesecev sem neki privandrac. Prosincu t. l. otvoril je neki gotovi A. Valenčak svojo "narodno trgovino", baje zato, da bi svoj velikanski kapital koristno naložil. In zdaj se je pričelo agitirati ter nesramno proti nemškim trgovci hujškat. Največje zasluge v tej hujščari so si seveda gospodi dušni pastirji pridobili in sicer v prvi vrsti kaplan od sv. Martina pri Velenju in od Skalisa. Ako bi hotela ta dva kaplana prijetno v tej lepi dolini živeti, potem bi jim svetovali, da naj opustijo vsako hujščaro. Drugače bi znalo ljudstvo malo jasneje goroviti! Mi niti ne omenimo velikansko število huj-

skajočih plakatov z napisom „Svoji k svojim“, na katerega pa pametni kmetje itak nič ne dajo. Kajti pod gesлом „Svoji k svojim“ so bili štajerski kmetje doslej najbolj izkoriscani in osleparjeni ... Slabo in čudno pa se nam zdi dejstvo, da se je pridružil tudi velenjski župan Skasa tej gonji. Za 7. t. m. je sklical shod, (seveda ne v Velenju!) in je pri tej priliki prav očitno pokazal, da sovraži tudi on mir med Slovenci in Nemci. Mož je kar komandiral svojim vernim ovčicam, da morajo pri Valenčaku in nikjer drugod kupovati. No, gospod župan, to postopanje si budem zapomnili in — čez sedem let pride vse prav. Sicer pa opozorite v prvi vrsti Vašega varovanca Valenčaka, da naj se se da drži gesla „svoji k svojim“. Zakaj pa ne kupuje izključno pri Slovencih? Ali zato, ker dajejo nemški trgovci več kredita? Gospod Valenčak, Vi se pa motite, ako mislite, da si budeste s pomočjo takih ljudij svoje prazne žepi napolnilni. Kmetje so kupovali in bodejo tudi v naprej kupovali edino tam, kjer se jim postreže pošteno in vestno. Pa amen!

Boj za kuharico. Iz Galicije pri Celju se nam piše: Tukajšni cerkveni ključarji so bili prisiljeni, svoj mandat nazaj položiti in sicer samo zaradi farovške kuharice. Kuharica ima baje tako dolgi jezik, da ako ni organist zanjo, vpliva toliko časa na župnika, da ga ta proč odpravi. V nedeljo, dne 7. t. m. je župnik razpriznike oznani, da bode prihodnjo nedeljo (14. t. m.) nova volitev za cekmoštvo: In res, v nedeljo pridejo volilci v velikem številu. Župnik se jih kar vstrasi in pravi: „Jaz nucam samo 10 mož in sicer katere si budem jaz sam izbral“. Nato so pa odgovorili gospodarji: „Ako smo vsi plačniki, potem smo tudi vši volilci; ako nočete tako, budem pa videli. Nekdo pa se je celo oglasil in rekel, da kmeti take svinjarje nočajo več trpeti. Zdaj skoči župnik po stolo in pride z njo nazaj v zbornico ter zakriči: „V imenu štole vam zavzem, da se vši spravite iz farovža“. Zunaj pa so bile žene in so klicale: Vi fajmošter, Vi vašo kuharico s štolo vun naženite! Prava vojska je nastala v farovžu. Možje so opominjali župnika, da naj da kuharico proč, češ da bodejo potem oni skrbeli, da pride zopet organist. Župnik pa izjavlja, da tega ne mara storiti. Zakaj neki ne? Kmetje, nekaj pravice morate tudi vi imeti! Spominjajte se, koliko ste morali plačevati, ko se je postavilo nove hleve, kaplanijo itd. Sedaj vas pa župnik iz farovža goni ... Farani, ne vstrasi te se in storite svojo dolžnost!

Iz Ljutomerja smo dobili daljše poročilo glede seje okrajnega zastopa, v kateri se je na prizadevanje naprednjakov odklonilo podporo nepotrebnu društvo „Sokol“. Vsled pomanjkanja prostora prinesli budem poročilo prihodnjih.

Izjava. Ker sem splošno na sumu pri raznih ljudeh v različnih uniformah v naši fari, katerim se sicer ne more pripisovati kdo (več kako velike bistroumnosti in duhovitosti, posebno ker sem na sumu pri nekem znanem škriju, ki ima dokaj masla na glavi, da sem v zvezi z dopisi, priobčenih v "Štajercu" v letu 1908, ki se tičejo bučkega gosp. župnika, ter g. Jakob Bovha-ta, župana v Veracah, — zato smatram za svojo dolžnost, da objavljam na tem mestu, da nisem podpisani v nikaki zvezi, oziroma da nisem dopisnik dotičnih člankov, vsled katerih se prizadeti toliko razburjajo kri — ter tukaj izražam svojo ogorčenost nad tem natolcovanjem.

Verača, dne 14. marca 1909. — Jurij Plevnik, mladenič. — Uredništvo potrjuje, da gosp. Jurij Plevnik ni v nobeni zvezi z dotičnimi članki.

Kinematograf v Ptiju se razveseljuje vedno boljšega uspeha. Zlasti ob nedeljah je dvorana vedno natlačeno polna. Slike, ki se predstavljajo, so pa res tako krasne, da jih je veselje gledati. Kdo še ni bil v kinematografu, naj to hitro storiti, kajti zadovoljen bode gotovo. Predstave so vsak dan ob 8. uri zvečer, v nedeljah in praznikih pa ob 3., 5., pol 7. in 8. uri zvečer.

Obkradeni dijaki. Mehanik H. Kovačič v Mariboru je stanovan pri gospoj Trutschmann. V stanovanju je ukradel študenta Flechu novo obliko v vrednosti 60 K, par čevelj; študentu Novaku je ukradel srebrno uro in verižico, študentu Ogriseku srebrno uro in 8 K. Skupna

škoda znaša čez 100 K. Čedni gospodek je po beginil.

Umrl je v Slov. Bistrici ključavnica g. Karl Schon. Bil je vedno zvesti naprednjak in splošno priljubljen. Lahka mu bodi zemljica!

Obesil se je v Crešnjevcu pri Radgoni vičar Jos. Rober. Vzrok samomora je bila bojažen pred kaznijo. Rober je bil namreč obdolžen tativne.

Pazite na deco! V Slovenski Bistrici se je igrala 5-letna Angela Schwarz z nožem. Pri temu se je otrok tako težko na očetu ranil, da so jo morali v bolnišnico v Gradec odpeljati.

Iz Koroškega.

Volilci! Deželnozborske volitve so pred vratmi. Ne pustite se zapeljati in volite ednoglasno napredne kandidate. Le-ti hočejo sporazumno z Nemci pa metno gospodarsko delo izvršiti! Prvaki pa hočejo nemir in sovraščto, oni hočejo edino politiko. Vsakdo, kdor hoče zboljšanje gospodarskega položaja na Koroškem, naj se udeleži volitve in naj voli z naprednjaki. Nikdo naj ne ostane doma! Nikdo naj dovoli, da bi politikujoci farji komandirali, kdo da naj se voli! Vsi na delo!

Lješe pri Prevaljah. Piše se nam: Zadnjo poročilo, katero je prinesel list „Štajerc“, je nas knape prav zveselilo. Povedal si nam od fehtarije. Nekoliko hočem jaz danes govoriti o tej zadevi. Ko se je naša farna cerkev čisto novo sezidala, se je nabrala strašanska sveta denarja za to popravo. Na vrh tega se je tudi kuril novi glavni oltar, novi križov pot, znotrajna cerkev se je slikala, in slikale so se podobe na altarje za postni čas. Tudi za te naprave so darovali farani zopet strašanske svete. Ni se vprašalo, kaj si in kdo si, al si socialni-demokrat, ali si Nemec, in kakoršnega mišljenja si. Denar se je pobiral med nami, več si dal, več se je vzel. Reklo se je nam, vpisano bo v tvojo knjigo. Kje pa je tista knjiga, v farovžu, tam smo zapisani knapi kakšni brezverci smo a fajmošter pa niso ločili naše krone od drugih. Seveda pri kronah ni določbe, pri kronah ni nobene meje. Prav radovedni smo že dolgo časa, koliko je stala vsa ta cerkevna naprava, tega računa še nismo slišali. Vemo le edino to, da so se strašanske kupe denarja nabrale. Napravili so se tudi novi sedeži v cerkvi. Prejem teh sedežev prvih vrst smo plačovali po 10, 5 in 3 gold. in za sedež pa šen en gold. ali 2 kroni zdaj na leto. Za vse te sedeže mislim da se dobri na eno leto 800—1000 kron. Reklo se je, ko bodo sedeži pri mizarju plačani bo se znižala najemnina. To se še do zdaj ni zgodilo. Več kot deset let že traja plačilo po dve kroni in vendar še ni ta žakel poln. Koliko so pa stali ti sedeži, gospod fajmošter? Po našem računu bi mogli biti ti sedeži že iz srebra. Res kako se je slišalo povedal je vam gospod fajmošter en kmet v obraz v priči več ljudstva, ni konca in kraja tej fehtariji, to je en žakl brez podna. In vi na to niste nič rekli, povedal je vam resnico. Kje so tisti časi, ko smo sedeli v cerkvi za deset krajcarjev? A to so bili sedeži čedni, zdaj pa ko plačujemo po dve kroni, so pa sedeži v časih tako nemarni, da bi dobro bilo, da bi mi plačevalci seboj prinesli metlo in vodo, in sami očedili sedeže. Svetujemo vam, gospod fajmošter, namesto da vaša kaplana po naših bajtah hodita in agitirata in nesramno postopata, naročite njima, da vzameta metlo v roke, da očedita naše plačane sedeže, očedita naj pa tudi blato pred svojimi durmi. Prihodnjič več o tem.

Shodi v Rožni dolini. Preteklo nedeljo vršili so se trije shodi v Rožni dolini. Žalibog da je pričelo zopet snežiti in da je vsled tega velikanski sneg onemogočil večjo udeležbo. Vkljub temu so bili vsi shodi dobro obiskani in so končali s polnim uspehom. Prvi shod se je vršil v nedeljo dopoldne ob 10. uri v Spodnjem Ljublj. Govorila sta poslanec Kirchner (nemško) in urednik Linhart (slovensko). Kirchnerjevo poročilo je bilo stvarno in resno. Vsakdo je imel vtič, da je ta poslanec mož, kateremu se gre edino za gospodarski razvoj dežele. Zato je shod tudi ednoglasno in z velikim navdušenjem sprejel njegovo kandidaturo. Vsi udeleženci so se zavezali, da bodejo z vsemi močmi zanj delovali. — Drugi shod se je vršil popoldne ob 3. uri v občini Kirschenteuer. Bil je zelo dobro obis-

kan. V daljšem govoru raztolmačil je urednik Linhart namene napredne stranke in gospodarsko delo, ki se je izvršilo v deželnem zboru koroškem. Ojstro je govornik razkrinkal hinsko delovanje prvakov in priporočal geslo: „Koroška Korošcem!“ Tudi tukaj je bila kandidatura naprednih kandidatov ednoglasno in z velikim navdušenjem sprejeta. Ljudstvo se je pač že povsod naveličalo prvaških obljub in praznih besed in noče več svoje moči žrtvovati za kranjske hujškače. — Tretji shod pa se je vršil ob 4. uri v „Kanonenhofu“ pri Viktringu. Shod je bil izvrstno obiskan in po večini od dobrih, vplivnih kmetov. Govorili so poslanec Kirchner, urednik Linhart in urednik Lackner. Vsem govornikom se je burno odobravalo. Tudi na tem shodu se je proglašilo naprednjake za kandidate. Upajmo, da bodejo shodi rodili obilo uspeha! Napredni, pametni volilci, ki nočete politične in narodnostne gonje temveč edino zboljšanje gospodarske bodočnosti, rešite čast Koroške in volete vse napredno!

Politika in deželni zbor. Mislimo, da so vsi ljudje, kateri se s trdim delom služijo svoj kruh, že davno siti avstrijske nesrečne politike. Kmetu, obrtniku in delavcu je dajala ta politika doslej vedno le kamenje na mesto kruha. Zato smo jo vse do grla siti. Ali nekateri ljudje živijo od te politike. Le-ti se zanjo zanimajo in jo pospešujejo ter razširjajo. To so zlasti slovenski prvaki, ki še nikdar niso niti prsta ganili za gospodarsko zboljšanje koroškega ljudstva. Ti ljudje hočejo nesrečno politiko vpeljati in vtihotapiti tudi v deželni zbor. Oni hočejo, da bi se deželne denarje porabljalo za slovenske stranične napise. Oni hočejo, da bi se deželni poslanci brigali za kranjsko politiko in ne za gospodarsko delo. Tega pa mi ne smemo pripustiti! Doslej je bil koroški deželni zbor vedno in naprednih rokah in je tudi vedno storil vse, kar je bilo mogoče, da zboljša gospodarski položaj. Ni ga na Avstrijskem deželnem zboru, ki bi toliko gospodarsko koristnega za deželo storil kakor koroški. To je resnica, ki jo ne more prikriti nobena prvaška laž. Zato je pa tudi koroška dežela skoraj brez dolga, medtem ko ima rečimo Kranjska dolga čez ušesa. Prvaki pa hočejo, da bi Korošci plačevali kranjske dolbove. Zato volimo vse napredne može!

Proč z deželnimi izdajalcji! Pred par leti še je vladal na Koroškem mir. Slovenci so živeli mirno poleg Nemcev in eden drugemu so pomagali ter se podpirali. Ali prišli so iz Kranjskega privandranji hujškači. In pričela se je strastna gonja, ki se jo vodi od strani prvakov z vsemi, tudi najgršimi sredstvi. Na Koroškem so se pojavili nakrat odrešeniki, tužnega Kortana, — ljudje, katere se doslej ni poznalo in ki so imeli doslej od koroškega ljudstva edino dobiček. Prišel je orglar Grafenauer, prišel je kranjski dohtar Brejc, prišel monsignore Podgorc e tutti quanti. In vili so ter vprijejo še danes, da hočejo koroško ljudstvo „rešiti“. Kako, na kakšni način hočejo izvršiti to „rešitev“? Slovenski voditelji hočejo raztrgati Koroško. Kos Koroške dežele hočejo odtrgati in združiti s Kranjsko, s Hrvatsko in z drugimi deželami. Tako počenjanje je naravnost proti naši avstrijski ustavi in je torej veleizdajalstvo. Kdo hoče Avstrijo razbiti, ta je veleizdalec. Koroško ljudstvo, ali bodeš dovolilo, da se razbije tvojo deželo, lepo tvojo domovino? Ali hočeš, da prideš pod kranjsko komando? Ne in stokrat ne. Koroška dežela mora ostati Korošcem! Pošten gospodar oskrbuje sam svojo hišo in zato bodejo tudi Korošci brez kranjskih hujškačev oskrbeli svoj dom. Zato pa — volete vse pravi Korošci nadalje deželnozborske volitve edino napredne kandidate!

Grafenauer sedi v državnem zboru v enem klubu z ljubljanskim županom Hribarem, ki je pred par meseci potoval po Rusku in se zavzemal za panslavizem. Grafenauer sedi v enem klubu z kranjskimi poslanci, kateri hočejo svoji bankerotni deželi na naše troške pomagati. Grafenauer je v prijateljski zvezi s češkimi radikalci Kloufač, Fresl itd., kateri stojijo zaradi veleizdaje v sodniški preiskavi. Grafenauer ni neodvisni poslanec, temveč se mora vedno in povsod

pokoriti kranjskim željam . . . Ali naj moža volimo? Kranjci naj ga le volijo, kaznaniti da pa si bodejo izvolili svoje napredne poslavščine.

Žitaravas. Naši klerikale napenjajo moči, da bi zmagali ob prihodnjih deželnih volitvah. Brusijo pete, da bi dobili Razen na svoje limanice. Zlasti črnosukne postal zelo živahen. Šaljivi ljudje trdijo, da ter še ne utegne se do sitega najesti in da sedaj Županski rabi za svoje posvetne namene in se s zlasti na ženske, češ, da naj one uplivajo svoje može v korist klerikalne volitve. Tavarstvu, ilen shod so imeli črnahu dne 14. řečenku, Čečkarila sta takaj znani orglar Grafenauer, Ellersdorfer, oba po svojem rodu pristna Orglarski meh in mlinarska malha, to pač fleten koncertček. Shod se je vršil v črnom Mörtl-nu, seveda pri zaprtih vratah nahu s svojimi znameni lažmi se bojejajo na skrivnem kalijo vodo in farboj. Shoda pa se so vdeležili kaj taki, katerih § 6, ni več pomagati. Pametnejši ljudje klerikalne stranke so se izogibali shoda, menda razda tam, kjer igrajo prvo vlogo politiku hovni, se ne gre za gospodarski napredek. V boli glavah. Prav tako. Kmetje naj si sami podanjam in naj pustijo duhovna pri strani, tam, kjer način za prijetje posel. Kajti, ko bi hotela duhovščina dodanjem magati kmetu, bi to mogla najbolje teda aznanih je vzdihoval kmet pod jarmom silnega tlačiva je Imela je tedaj v rokah vso moč tudi načina za prijetno vlado. Malenkost bi bilo tedaj, tda osvoboditi revnega kmeta. Da pa tega nihano, da rila, kaže, da ni bila in nikoli ne bode kmalu prodaja prijatelj. Duhovščina hoče dobiti zopet posebno vlado v svoje roke in v ta namen se prijetje ljudem, da bi glasovali za njeno. To je pa tako, tda, kakov bi si izvolilo tele samo svojej ostrosti in sarja. Zatorej možje, ohranite si svobodo, kdo so vam priborili vaši očetje se svojo krovijo likansko se pregradi zoper se in svoje oči volite z farji in tako prodaste svojo visnost. Volite torej možje, ki smo ga izbrali iz vaših vrst, neodvisnega, vrlega kmeta. Ferja ali pa srbskega prijatelja Grafenauerja. Poglej Vaše geslo naj bodo: „V boju za našega kmeta Jakoba Rösch na dan 29. marca!“

Po svetu.

600 porok na en dan. Na pustno se je pustilo v 77. farnih cerkvah na 500 parov poročiti. Poleg tega se je vršilo 100 zlatih in srebrnih porok. V cerkvah se je po 10 parov nakrat poročilo, duhovniki niso imeli dovolj časa.

Velikanska povodenj je prizadela vas pri Nazaretu. Vas je popolnoma uničena. 150 oseb je našlo smrt v valovih.

Velikanski vihar je uničil mesto v Arkansusu ki je štelo okroglo 6.000 prebivalcev. Zdaj ni niti ene hiše več cele. Vihar sledil požar in plamena so uničila več adno dreje vihar pustil. Kakšnih 40 oseb je izekdaj, n svoje življenje.

Razigrani ministrski klobuk. Češko-radvanje, umajator Sunčehas v Kolincu je pri nekem agitatoru prinesel ministrski klobuk iz papirja, gima pa t trigal v vrgel pod noge bivšemu ministru Fortu. Zato je bil vročekrveni Čeh na 3 dneva pora obsojen.

Rudarska smrt. V jami Reinosa (Španija) so se vneli strupeni plini. Doslej se je potrebovalo 4 mrtve in 11 težko ranjenih rudarjev iz jih je

Naznanilo o napravi in rabi domače pijače z ozir na novi vinski zakon.

V paragrah 2.—11. je določeno, kako morajo vinogradniki in drugi pridelovati. Kaj ter prodajalci vina postopati, da ne pridejo do postava v navskrije. Posebno važna sta parage le v 8. in 9., obsegajoča napravo in prodajo, oziroma. Kje porabo petjota in druge domače pijače.

Glasom § 9. nov. vinsk. zakona ter glasovitosti dodačno, člen III., mora vsakdo, ki je napravil ali tropinščinico bodisi brez dodatku pri